

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1104-467

Chișinău

1 octombrie 2012

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

Se prezintă Parlamentului spre examinare în mod prioritar proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.726 din 28 septembrie 2012 (prezentat de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei).

Anexă: Hotărârea Guvernului în limbile de stat și rusă – 2 ex.;
proiectul de lege în limbile de stat și rusă – 1 ex.;
nota informativă în limbile de stat și rusă – 1 ex.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

ex.Bogdan L.,
tel.250446

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
S.O.P. Nr. <u>2162</u>		
-01-	<u>10</u>	20 <u>12</u>
Ora _____		

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 726

din 28 septembrie 2012

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului legii
bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei

Valentina Buliga

Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E A

bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
Dispoziții generale

Art.1. – Bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 se aprobă la venituri în sumă de 10534774,1 mii lei și la cheltuieli în sumă de 10614774,1 mii lei, cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor de 80000,0 mii lei.

Art.2. – (1) Sinteza bugetului asigurărilor sociale de stat la venituri și cheltuieli pe anul 2013 se prezintă în anexa nr.1.

(2) Lista programelor incluse în bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 se prezintă în anexa nr.2.

Capitolul II
Reglementări privind calculul și plata contribuțiilor
de asigurări sociale de stat obligatorii și aspecte specifice
ale veniturilor și cheltuielilor

Art.3. – Tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat și de prezentare de către plătitori a declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, precum și tipurile de prestații sociale asigurate se prezintă în anexa nr.3.

Art.4. – Din tariful contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii prevăzut pentru angajatorii din agricultură specificați la pct.1.4. din anexa nr.3, o cotă de 6% la fondul de salarizare și la alte recompense se virează la bugetul asigurărilor sociale de stat prin transferuri de la bugetul de stat.

Art.5. – (1) Contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii datorată de salariații asigurați, angajați prin contract individual de muncă sau prin alte contracte în vederea îndeplinirii de lucrări sau prestării de servicii, de persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau sînt numite în

cadrul autorităților executive, de judecători, de procurori, de avocații parlamentari se stabilește în mărime de 7% din salariul lunar și din celelalte recompense.

(2) Baza anuală de calcul al contribuției individuale de asigurări sociale de stat obligatorii nu va depăși suma a 5 salarii medii lunare prognozate pe economie înmulțită la 12. Salariul mediu lunar prognozat pe economie se aprobă anual de Guvern.

(3) Contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii virată în plus la bugetul asigurărilor sociale de stat de către persoana asigurată se restituie în modul stabilit de Guvern.

Art.6. – (1) Categoriile de persoane care nu sînt menționate în anexa nr.3 pot fi asigurate pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, plătind contribuții de asigurări sociale de stat în sumă de 5220 de lei pe an, iar în cazul persoanelor fizice proprietari sau arendași de terenuri agricole care prelucrează terenul în mod individual – în sumă de 1296 de lei pe an, dar nu mai puțin de 1/12 din sumele respective lunar, ceea ce reprezintă perioada asigurată care se include în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă și a ajutorului de deces.

(2) Persoanele fizice pot fi asigurate cu începere din anul 1999 pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, plătind pentru fiecare an contribuția de asigurări sociale de stat în mărimea prevăzută la alin.(1). ceea ce le conferă dreptul la prestațiile sociale corespunzătoare specificate la alin.(1).

(3) În cazul rezilierii contractului menționat la alin.(1) și (2), contribuțiile de asigurări sociale de stat achitate nu se restituie. Perioada de asigurare, conform contractului menționat la alin.(1) și (2), se valorifică la stabilirea drepturilor de asigurare socială indicate în prezentul articol.

Art.7. – (1) Plătitorii la bugetul asigurărilor sociale de stat, inclusiv cei finanțați de la bugetul public național, sînt obligați să transfere, în mărimea cuvenită, în modul și în termenele stabilite în anexa nr.3, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii la bugetul asigurărilor sociale de stat, aferente salariilor calculate și altor recompense.

(2) Contribuția de asigurări sociale de stat obligatorii se consideră achitată din momentul încasării acesteia la contul Ministerului Finanțelor – Trezoreria de Stat.

(3) Concomitent cu eliberarea mijloacelor financiare pentru plata salariilor, instituțiile financiare urmăresc virarea mijloacelor bănești de către plătitori în bugetul asigurărilor sociale de stat.

(4) Sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, plătite parțial pentru o anumită perioadă, se repartizează pe conturile individuale ale

persoanelor asigurate, proporțional cu sumele calculate pentru asigurarea socială a fiecărei persoane.

Art.8. – Tipurile de prestații sociale acordate unor categorii de populație, a căror finanțare se efectuează de la bugetul de stat prin intermediul Casei Naționale de Asigurări Sociale, se prezintă în anexa nr.4.

Art.9. – Tipurile drepturilor și veniturilor din care, prin derogare de la art.23 al Legii nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii se prezintă în anexa nr.5.

Art.10. – (1) Plătitorii la bugetul asigurărilor sociale de stat prezintă trimestrial structurilor teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale declarații privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, conform modelului elaborat de Casa Națională de Asigurări Sociale. Pentru ca Serviciul Fiscal de Stat să urmărească virarea în termenul stabilit a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, Casa Națională de Asigurări Sociale prezintă acestuia, în termen de 35 de zile de la finele trimestrului de gestiune, o informație în modul stabilit de Casa Națională de Asigurări Sociale și de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(2) Neplata în termenul stabilit a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii atrage calcularea unei majorări de întârziere de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere, inclusiv ziua transferului sumei datorate. Calcularea majorării de întârziere se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale, iar pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate în urma controlului fiscal – de către Serviciul Fiscal de Stat. Majorarea de întârziere nu se va calcula pentru perioada în care documentele privind virarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii de pe un cont pe altul se află în examinare.

(3) Pentru angajatorii din agricultură, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, majorarea de întârziere pentru neplata în termenele stabilite la pct.1.4 din anexa nr.3 a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate pentru anul 2013 se va aplica cu începere de la 1 noiembrie 2013.

(4) Diminuarea cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în sumă fixă se sancționează cu o amendă egală cu suma cu care a fost diminuată.

(5) Diminuarea cuantumului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii prin neprezentarea declarației privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii sau prezentarea declarației ce conține informații sau date neveridice și, respectiv, neachitarea contribuțiilor se sancționează cu o amendă de 5% din suma cu care a fost diminuată.

(6) Diminuarea sau tănuirea fondului de salarizare și a altor recompense la care urmau să fie calculate contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii se sancționează cu o amendă egală cu suma contribuțiilor calculate la suma cu care a fost diminuată sau la suma tănuită.

(7) Pe lângă amenda aplicată conform alin.(4), (5) și (6), de la plătitori se va percepe suma cu care s-au diminuat contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii ori suma contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la suma cu care a fost diminuată baza de calcul și se vor calcula majorări de întârziere pentru nevirarea în termenul stabilit la bugetul asigurărilor sociale de stat a sumei respective.

(8) Măsurile prevăzute la alin.(4), (5), (6) și (7) se aplică de către colaboratorii Serviciului Fiscal de Stat.

(9) Sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii încasate de către colaboratorii Serviciului Fiscal de Stat pentru diminuarea sau tănuirea fondului de salarizare și a altor recompense se distribuie pe conturile individuale ale persoanelor asigurate. Informația cu privire la descifrarea sumelor recalculate se prezintă la structurile teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale de către plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat, în termen de până la o lună de la data depistării încălcării.

Art.11. – (1) Mijloacele încasate la bugetul asigurărilor sociale de stat (inclusiv majorările de întârziere, amenzile aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și sumele în urma aplicării amenzilor contravenționale) se acumulează pe contul Ministerului Finanțelor – Trezoreria de Stat, se virează zilnic la contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, deschis în cadrul contului unic trezorerial al Ministerului Finanțelor, și se utilizează în conformitate cu prezenta lege.

(2) Nu se admite dezafectarea de mijloace de la bugetul asigurărilor sociale de stat în scopurile prevăzute de bugetul de stat și de bugetele unităților administrativ-teritoriale, precum și dezafectarea mijloacelor de către Casa Națională de Asigurări Sociale în alte scopuri decât cele prevăzute de legislație.

Art.12. – (1) Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor virează sumele prevăzute de prezenta lege de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat pe conturile bancare ale Casei Naționale de Asigurări Sociale destinate prestațiilor sociale de la bugetul de stat.

(2) Plata prestațiilor sociale de la bugetul de stat se efectuează după virarea sumelor respective de la bugetul de stat la conturile bancare ale Casei Naționale de Asigurări Sociale destinate prestațiilor sociale de la bugetul de stat.

Art.13. – (1) Alocațiile lunare de stat, indemnizațiile acordate familiilor cu copii, compensațiile și ajutoarele materiale acordate cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobil, alocațiile lunare nominale de stat

pentru merite deosebite față de stat se stabilesc pentru persoanele îndreptățite să beneficieze de aceste prestații sociale din bugetul de stat, prin intermediul sistemului public de asigurări sociale, de Casa Națională de Asigurări Sociale și se plătesc, prin intermediul instituțiilor financiare și/sau al Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”, în baza contractului încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, în corespundere cu actele normative în vigoare.

(2) Indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, indemnizațiile de maternitate pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă și indemnizațiile de maternitate pentru soțiile aflate la întreținerea soților salariați se calculează și se plătesc la locul de muncă de bază, conform prevederilor Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

(3) Indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă finanțate din bugetul asigurărilor sociale de stat și indemnizațiile de maternitate se plătesc din contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator bugetului asigurărilor sociale de stat.

(4) Indemnizațiile viagere pentru sportivii de performanță, ajutorul social și ajutorul pentru perioada rece a anului se plătesc de Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul instituțiilor financiare, în baza unui contract încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, în corespundere cu actele normative în vigoare.

(5) Prestațiile sociale specificate în anexa nr.1, cu excepția celor indicate la alin.(2), (4), (6) și (7) din prezentul articol, acordate persoanelor îndreptățite să beneficieze de aceste prestații prin intermediul sistemului public de asigurări sociale se calculează de Casa Națională de Asigurări Sociale în sistemul informațional „Protecția Socială” și se plătesc prin intermediul instituțiilor financiare și/sau al Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” în baza listelor electronice și/sau dispozițiilor de plată prezentate de Casa Națională de Asigurări Sociale, potrivit contractului încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale.

(6) Prestațiile sociale acordate șomerilor prin intermediul sistemului public de asigurări sociale se calculează de agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și se plătesc prin intermediul instituțiilor financiare și/sau al Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” potrivit contractului încheiat cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

(7) Prestațiile sociale acordate persoanelor aflate în instituțiile penitenciare și îndreptățite să beneficieze de aceste prestații prin intermediul sistemului public de asigurări sociale se calculează de Casa Națională de Asigurări Sociale în sistemul informațional „Protecția Socială” și se plătesc prin intermediul instituțiilor penitenciare/instituțiilor financiare, potrivit contractului încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale.

Art.14. – (1) Prestațiile pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a salariaților prin tratament balneosanatorial în instituții specializate se finanțează de către Casa Națională de Asigurări Sociale de la bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Organizarea recuperării sănătății salariaților prin tratament balneosanatorial se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu participarea sindicatelor și patronatelor, în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.

(3) Organizarea recuperării sănătății prin tratament balneosanatorial a beneficiarilor de drepturi, realizate prin sistemul public de asigurări sociale, conform Legii nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani, precum și a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobil, conform Legii nr.909-XII din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobil, se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

(4) Serviciile pentru recuperarea sănătății se procură conform prevederilor Legii nr.96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice.

Art.15. – (1) Tarifele la serviciile de distribuire a drepturilor sociale prestate de Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” se stabilesc la maximum 0,8% din suma distribuită în calitate de drepturi finanțate de la bugetul de stat și de la bugetul asigurărilor sociale de stat. Tarifele la serviciile de distribuire a drepturilor sociale prestate de instituțiile financiare se stabilesc la maximum 0,6% din suma distribuită în calitate de drepturi finanțate de la bugetul de stat și de la bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) După închiderea lunii de plată, la prezentarea dărilor de seamă de către Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” și prezentarea documentelor confirmative de către instituțiile financiare, Casa Națională de Asigurări Sociale achită sumele datorate pentru serviciile de distribuire a drepturilor sociale conform tarifului specificat la alin.(1).

(3) Tarifele la serviciile de distribuire a drepturilor sociale prin mandate poștale prestate de Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” se stabilesc conform actelor normative în vigoare.

(4) Pensiile, indemnizațiile și alocațiile sociale de stat se distribuie la domiciliu persoanelor cu vârste înaintate și celor care, din cauza stării sănătății, nu le pot primi de sine stătător la oficiile poștale, la solicitarea acestora.

Art.16. – (1) Taxa de comision la sumele eliberate în numerar de către instituțiile financiare pentru plata prestațiilor sociale se stabilește la maximum 0,25% din suma eliberată.

(2) După închiderea lunii de plată, la prezentarea dărilor de seamă și a documentelor confirmative, Casa Națională de Asigurări Sociale restituie

Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” și instituțiilor financiare comisionul specificat la alin.(1).

Art.17. – (1) Tarifele la serviciile de încasare de la populație a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în bugetul asigurărilor sociale de stat, acordate de instituțiile financiare, se stabilesc la maximum 0,2% din suma ce se încasează.

(2) Instituțiile financiare nu vor încasa comision pentru serviciile prevăzute la alin.(1) de la percepții fiscale, precum și de la persoanele fizice proprietari sau arendași de terenuri agricole care prelucrează terenul în mod individual, care vor plăti în numerar contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii.

Art.18. – (1) Indiferent de categoria pensionarilor care locuiesc în aziluri (internate, centre) pentru bătrâni și invalizi aflate în subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, după ce acestora li se plătesc 25% din pensia lunară stabilită și se efectuează, după caz, rețineri conform documentelor executorii, suma rămasă din pensie va fi transferată de Casa Națională de Asigurări Sociale acestor aziluri (internate, centre), în conformitate cu planul de finanțare prezentat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, și va fi utilizată pentru întreținerea pensionarilor, procurarea pentru ei a alimentelor, medicamentelor, lenjeriei de corp și de pat, încălțămintei și îmbrăcăminte.

(2) Azilurile (internatele, centrele) pentru bătrâni și invalizi prezintă trimestrial Casei Naționale de Asigurări Sociale dări de seamă privind utilizarea conform destinației a sumelor transferate acestora din bugetul asigurărilor sociale de stat și informația privind evidența nominală a persoanelor aflate la întreținerea deplină a statului.

Art.19. – Pensiile, alocațiile, indemnizațiile, compensațiile și ajutoarele se plătesc în numerar.

Art.20. – În conformitate cu Legea nr.123-XIV din 30 iulie 1998 cu privire la capitalizarea plăților periodice, comisia de lichidare asigură, în mod prioritar, stingerea datoriilor întreprinderii ce se lichidează față de beneficiarii de pensii de invaliditate sau de urmaș, stabilite în urma accidentelor de muncă sau a bolilor profesionale, prin virarea mijloacelor financiare către Casa Națională de Asigurări Sociale. În cazul în care întreprinderea nu dispune de suficiente mijloace financiare, aceste drepturi sînt plătite de succesorul de drept al întreprinderii în cauză, iar în lipsa acestuia – din mijloacele bugetului de stat, în modul stabilit de Guvern.

Art.21. – Serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor vor asigura stingerea restanțelor la contribuțiile de asigurări sociale

de stat obligatorii, la majorările de întârziere și la amenzile aferente plăților la bugetul asigurărilor sociale de stat percepute de la persoanele fizice proprietari sau arendași de terenuri agricole care prelucrează terenul în mod individual.

Art.22. – Lista funcțiilor personalului din aviația civilă ale cărui condiții de muncă se încadrează în condiții speciale se prezintă în anexa nr.6.

Capitolul III

Prestații sociale unice

Art.23. – Cuantumul ajutorului de deces acordat în cazul decesului asiguratului, al pensionarului din sistemul public de asigurări sociale, al șomerului, precum și al unui membru al familiei aflat în întreținerea acestora, de asemenea în cazul decesului persoanei care a realizat un stagiu total de cotizare de cel puțin 3 ani, este de 1100 de lei.

Capitolul IV

Dispoziții finale

Art.24. – Prezenta lege intră în vigoare de la 1 ianuarie 2013.

**Sinteza bugetului asigurărilor sociale de stat
la venituri și cheltuieli pe anul 2013**

- mii lei -

VENITURI – TOTAL	10534774,1
I. Venituri proprii	7949767,9
<i>1. Venituri curente</i>	<i>7948167,9</i>
<i>1.1. Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</i>	<i>7946217,9</i>
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii virate de angajatori	5966798,3
Contribuții individuale de asigurări sociale de stat obligatorii	1934780,6
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii individuale virate de persoanele fizice proprietari de terenuri agricole	5000,0
Contribuții de asigurări sociale de stat individuale virate de persoanele fizice care au încheiat contract individual	6096,5
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii virate de titularii de patentă de întreprinzător	33542,5
<i>1.2. Alte venituri din activitatea de întreprinzător și din proprietate</i>	<i>1000,0</i>
Dobânzi aferente soldurilor mijloacelor bănești ale bugetului asigurărilor sociale de stat la conturile curente în instituțiile bancare	1000,0
<i>1.3. Amenzi și sancțiuni administrative</i>	<i>950,0</i>
Amenzi aferente plăților la bugetul asigurărilor sociale de stat	950,0
2. Alte venituri	1600,0
II. Transferuri	2585006,2
<i>Transferuri de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat</i>	<i>2585006,2</i>
Transferuri de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru prestații sociale	1682889,7
Compensarea diferenței de tarife de asigurări sociale de stat obligatorii în sectorul agrar	45098,7
Compensarea sumelor anulate ale contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii	581,6
Transferuri de la bugetul de stat pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat	856436,2
CHELTUIELI – TOTAL	10614774,1
<i>A. Prestații de asigurări sociale</i>	<i>8931884,4</i>
<i>1. Pensii de asigurări sociale</i>	<i>7611940,7</i>
Pensii pentru limită de vîrstă	5981836,8
Pensii de invaliditate	1301890,9
Pensii de urmaș	110902,5
Pensii pentru vechime în muncă	1216,6
Pensii unor categorii de angajați din aviația civilă	42547,7
Pensii pentru deputați	12851,6
Pensii pentru membrii Guvernului	4827,0
Pensii pentru funcționarii publici	122296,2

Pensii pentru aleșii locali	12473,6
Pensii pentru colaboratorii vamali	441,3
Pensii și indemnizații viagere pentru procurori	7234,4
Pensii și indemnizații viagere pentru judecători	6893,7
Suma restanță după ce pensionarilor din instituțiile de tutelă și curatelă li s-a plătit parțial pensia	6528,4
2. Indemnizații de asigurări sociale	1078808,4
Indemnizație lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, pentru persoanele asigurate	412589,9
Indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă survenită din cauza unui accident de muncă sau a unei boli profesionale	1527,0
Indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă	294894,3
Indemnizații de maternitate	261041,1
Indemnizații de invaliditate	3790,2
Indemnizație de deces din cauza unui accident de muncă sau a unei boli profesionale	223,7
Ajutor de deces pentru beneficiarii de pensii de asigurări sociale	34650,0
Ajutor de deces pentru salariați	6050,0
Ajutor de deces pentru șomeri	1,1
Ajutor de șomaj și prestații de asigurări sociale pentru șomeri	64041,1
3. Alte prestații de asigurări sociale	20000,0
Cheltuieli de recuperare a sănătății prin tratament balneosanatorial și reabilitare pentru persoanele asigurate	20000,0
4. Cheltuieli de organizare și funcționare a sistemului public de asigurări sociale	223735,3
Cheltuieli pentru distribuirea pensiilor, alocațiilor, indemnizațiilor, compensațiilor și ajutoarelor, inclusiv prin mandate poștale	64504,6
Cheltuieli pentru serviciile bancare	16125,4
Cheltuieli pentru mentenanța și dezvoltarea sistemului informațional „Protecția Socială” și a altor componente informaționale	15010,7
Cheltuieli pentru întreținerea Casei Naționale de Asigurări Sociale	128094,6
<i>inclusiv investiții capitale</i>	<i>5500,0</i>
5. Creditare netă	-2600,0
<i>B. Prestații de asistență socială</i>	<i>1682889,7</i>
DEFICIT (-); EXCEDENT (+)	-80000,0
Sursele de finanțare	80000,0
<i>Modificarea soldurilor la conturi</i>	<i>80000,0</i>

**Lista programelor
incluse în bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2013**

- mii lei -

Programul	Scopul programului	Costul programului	Sursa de finanțare	
			bugetul asigurărilor sociale de stat	bugetul de stat
1	2	3	4	5
90 01. Elaborarea politicii și managementul în domeniul protecției sociale	Gestionarea bugetului asigurărilor sociale de stat	240517,5	223735,3	16782,2
90 03. Protecție în caz de incapacitate temporară de muncă	Compensarea venitului pierdut ca urmare a incapacității temporare de muncă, a invalidității, a accidentelor de muncă și maternității	1863694,4	1863143,5	550,9
90 04. Protecția persoanelor în etate	Compensarea venitului pierdut ca urmare a atingerii vârstei de pensionare	6498898,2	6199147,3	299750,9
90 05. Protecția în cazul pierderii întreținătorului	Protecția socială a urmașilor în cazul decesului întreținătorului	155937,3	151827,3	4110,0
90 06. Protecția familiei și a copiilor	Susținerea financiară a familiilor cu copii	667996,4	412589,9	255406,5
90 07. Protecția șomerilor	Susținerea financiară a șomerilor	64041,1	64041,1	
90 09. Asistența socială a persoanelor cu necesități speciale	Asistența socială, prin prestații sociale, a persoanelor cu necesități speciale	301369,7	20000,0	281369,7
90 10. Susținerea suplimentară a unor categorii de populație	Susținerea financiară a unor categorii de populație	824919,5		824919,5
TOTAL		10617374,1	8934484,4	1682889,7

Tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat și de prezentare de către plătitori a declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și tipurile de prestații sociale asigurate

1. Tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și tipurile de prestații sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoriile plătitorilor și asiguraților	Tariful contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii și baza de calcul	Termenul de virare	Tipurile prestațiilor sociale asigurate
1	2	3	4
1.1. Angajatorul pentru: - persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, cu excepția celor specificate la pct.1.2, 1.3 și 1.4 din prezenta anexă; - cetățenii Republicii Moldova angajați prin contract în proiecte, instituții și organizații internaționale, indiferent de sursa finanțării activităților, în cazul în care acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd scutirea de plată a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii; - persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă ori sint numite în cadrul autorităților executive; - judecători, procurori, avocați parlamentari	22% la fondul de salarizare și la alte recompense	Lunar, până la sfârșitul lunii imediat următoare celei de gestiune	Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat
1.2. Angajatorul pentru asigurarea socială a angajaților săi care activează în condiții speciale de muncă, conform anexei nr.6 la prezenta lege	32% la fondul de salarizare și la alte recompense	Lunar, până la sfârșitul lunii imediat următoare celei de gestiune	Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat
1.3. Angajatorul pentru asigurarea socială a angajaților săi care îndeplinesc condițiile specificate la art.24 alin.(21) din Legea nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal	22% la 2 salarii medii lunare pe economie prognozate pentru anul 2013	Lunar, până la sfârșitul lunii imediat următoare celei de gestiune	Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat
1.4. Angajatorii din agricultură (persoane fizice și juridice) care practică în decursul întregului an bugetar exclusiv activitățile stipulate în grupele 01.1-01.4 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei (CRM 007-2000), aprobat prin	22% la fondul de salarizare și la alte recompense pentru tot personalul unității economice		Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat

1	2	3	4
Hotărîrea Departamentului „Moldova-Standard” nr.694-S1 din 9 februarie 2000, pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii:			
- din mijloacele angajatorului	16% la fondul de salarizare și la alte recompense	Lunar, pînă la sfîrșitul lunii imediat următoare celei de gestiune	
- de la bugetul de stat	6% la fondul de salarizare și la alte recompense		
1.5. Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, invalizilor, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1-1.4, care se regăsesc în una din situațiile: - întreprinzători individuali; - avocați, notari publici și executori judecătorești care activează în baza licenței obținute în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, mediatori care activează în baza atestamentului eliberat de către Consiliul de Mediere.	5220 lei anual pentru asigurarea individuală	Lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la sfîrșitul lunii imediat următoare celei de gestiune	Pensia minimă pentru limită de vîrstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces
1.6. Titularii patentei de întreprinzător, cu excepția pensionarilor, invalizilor, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1-1.5	5220 lei anual pentru o persoană, dar nu mai puțin de 1/12 din această sumă lunar, în funcție de durata activității desfășurate pe bază de patentă	La momentul solicitării sau prelungirii patentei	Pensia minimă pentru limită de vîrstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces
1.7. Cetățenii Republicii Moldova angajați prin contract în străinătate, dacă acordurile și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd alte condiții	5220 lei anual pentru o persoană, dar nu mai puțin de 1/12 din această sumă lunar, în funcție de termenul indicat în contractul individual de muncă	La momentul înregistrării contractului de muncă la Casa Națională de Asigurări Sociale	Pensia minimă pentru limită de vîrstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces

2. În sensul prezentei legi, se consideră recompensă orice sumă, alta decît salariul, plătită de angajator angajatului său (în folosul lui), în cadrul raportului de muncă, cu excepția drepturilor și veniturilor la care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.

3. Plătitorii specificați în prezenta anexă, cu excepția celor menționați la pct.1.6 și 1.7, sînt obligați să prezinte declarații privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, Forma 4-BASS, după cum urmează:

- a) plătitorii specificați la pct.1.1, 1.2, 1.3, 1.4, precum și la pct.1.5, inclusiv pentru persoanele angajate, cu excepția plătitorilor indicați la lit.b) din prezentul punct:
- pentru trimestrele I-III – trimestrial, pînă la data de 15 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune;
  - pentru trimestrul IV – pînă la data de 20 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune;

b) întreprinzătorii individuali, avocații, notarii publici și executorii judecătorești care activează pe bază de licență obținută în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, mediatorii care activează în baza atestatului eliberat de către Consiliul de Mediere, care nu au persoane angajate prin contract individual de muncă – o dată pe an, pînă la data de 15 ianuarie 2014, conform modelului elaborat de Casa Națională de Asigurări Sociale, Forma 4-BASS (an).

c) declarațiile de corectare Forma 4-BASS și Forma 4-BASS (an) se vor prezenta nu mai tîrziu de data stabilită pentru prezentarea declarațiilor anuale pentru persoanele asigurate.

4. Declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii se va prezenta de către plătitor (sau de către o persoană împuternicită) structurii teritoriale a Casei Naționale de Asigurări Sociale din unitatea administrativ-teritorială în care acesta este înregistrat.

5. Contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în mărime de 7% din salariu și din alte recompense, plătită de angajații prin contract individual de muncă, de persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sînt numite în cadrul autorităților executive, de judecători, procurori, de avocații parlamentari, se utilizează pentru asigurarea pensiilor de asigurări sociale de stat.

6. Contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în mărime de 7%, datorată de asigurații angajați prin contract individual de muncă, precum și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii pe care le plătește angajatorul se calculează lunar din salariul calculat și din alte recompense și se plătesc pînă la sfîrșitul lunii imediat următoare celei de gestiune.

7. Pentru perioada de suspendare a activității, întreprinderea este scutită de prezentarea declarațiilor și virarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii. Aceste prevederi se aplică întreprinderilor care au suspendat activitatea în modul stabilit de Legea nr.220-XVI din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.

8. În cazul inițierii procedurii de lichidare a întreprinderii individuale, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii se calculează și se plătesc pînă la data solicitării certificatului privind lipsa datoriilor față de bugetul asigurărilor sociale de stat, pe bază de cerere și după prezentarea declarației privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii Forma 4-BASS și a declarației persoanei asigurate Forma REV-5, în vederea inițierii procedurii de încetare a activității conform modalității prevăzute la art.31 al Legii nr.220-XVI din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.

9. Plătitorii la bugetul asigurărilor sociale de stat vor prezenta documentele pentru ținerea evidenței individuale după cum urmează:

9.1. ancheta persoanei asigurate – pentru persoanele nou-angajate care nu dețin cod personal de asigurări sociale (CPAS), în cel mult 10 zile de la data angajării;

9.2. declarația anuală a persoanei asigurate pentru anul 2012:

- pînă la 25 februarie 2013 – agenții economici cu un număr de pînă la 20 de declarații;

- pînă la 25 aprilie 2013 – agenții economici cu un număr de peste 20 de declarații;

9.3. Declarația persoanei asigurate pentru anul 2013:

a) trimestrial – în mod electronic, concomitent cu declarațiile privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.

b) anual – pe suport de hîrtie:

- pînă la 25 februarie 2014 plătitorii cu un număr de pînă la 20 declarații;

- pînă la 25 aprilie 2014 plătitorii cu un număr de peste 20 de declarații.”

c) o dată pe an, pe suport de hîrtie, concomitent cu declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii – întreprinzătorii individuali,

avocații, notarii publici și executorii judecătorești care activează pe bază de licență obținută în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, mediatorii care activează în baza atestatului eliberat de către Consiliul de Mediere, care nu au persoane angajate prin contract individual de muncă.

9.4. declarația persoanei asigurate de tip „de corectare” – până la 30 de zile de la data întocmirii actului de control de către instituția abilitată sau a emiterii deciziei instanței de judecată;

9.5. declarația persoanei asigurate de tip „pentru stabilirea drepturilor sociale”, depusă pentru persoana asigurată, – în cel mult 5 zile de la data adresării persoanei asigurate sau a structurii teritoriale a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

10. Plătitorii contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii cu un număr mai mare de 5 declarații vor prezenta, în mod obligatoriu, declarațiile persoanelor asigurate pentru anii 2012 și 2013 în mod electronic, în formatul prevăzut de Casa Națională de Asigurări Sociale.

11. Perceperea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii de la plătitorii specificați la pct. 1.6 se va efectua după cum urmează:

11.1. Inspectoratul fiscal de stat teritorial va elibera patenta de întreprinzător solicitantului numai după confirmarea de către structura teritorială a Casei Naționale de Asigurări Sociale a achitării contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii pe perioada solicitării patentei.

11.2. Perioada pentru care au fost achitate contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii de către titularii patentei de întreprinzător și care depășește anul bugetar curent, reprezintă perioadă asigurată și se include în stagiul de cotizare. Perioada dată se valorifică la stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă și a ajutorului de deces.

12. Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii achitate de asigurații specificați la pct. 1.7, în cazul rezilierii contractului de muncă, nu se restituie, cu excepția cazurilor cînd persoanele în cauză confirmă încadrarea în cîmpul muncii în Republica Moldova. Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii se restituie în modul stabilit de Casa Națională de Asigurări Sociale.

13. Pentru asigurații specificați la pct. 1.7, care au achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii conform contractului individual de muncă în străinătate pe o perioadă ce depășește anul bugetar curent, perioada asigurată se include în stagiul de cotizare și se valorifică la stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă și a ajutorului de deces.

**Tipuri de prestații sociale acordate unor categorii de populație,
a căror finanțare se efectuează de la bugetul de stat prin
intermediul Casei Naționale de Asigurări Sociale**

1. Alocație socială de stat pentru unele categorii de cetățeni.
2. Alocație lunară de stat pentru unele categorii de populație.
3. Alocație socială pentru îngrijirea invalizilor din copilărie de gradul I, pentru îngrijirea la domiciliu a unui copil invalid în vîrstă de pînă la 18 ani cu severitatea I, a invalizilor de gradul I țințuiți la pat din rîndul persoanelor care au devenit invalide în urma participării la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil și a invalizilor nevăzători de gradul I.
4. Alocație lunară de stat pentru beneficiarii de pensii stabilite în sistemul public de asigurări sociale din satele (comunele) Cocieri, Coșnița, Dorotcaia, Molovata Nouă, Pîrta și Copanca.
5. Alocație lunară nominală de stat pentru persoanele cu merite deosebite față de stat.
6. Indemnizație unică la nașterea copilului pentru persoanele asigurate și neasigurate.
7. Indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 1,5 ani, pentru persoanele neasigurate.
8. Bilete de tratament balneosanatorial, compensații și ajutoare materiale pentru cetățenii care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobil, pentru colaboratorii structurilor cu risc deosebit care s-au îmbolnăvit de boala actinică ori au devenit invalizi:
  - a) bilete gratuite la instituțiile balneosanatoriale, iar în cazul în care nu există posibilitatea acordării de bilete – compensație bănească care să acopere costul mediu al biletului:
    - invalizilor și participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil în anii 1986-1990;
    - colaboratorilor structurilor cu risc deosebit care s-au îmbolnăvit de boala actinică ori au devenit invalizi;
    - copiilor participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, născuți după anul 1986;
  - b) compensație unică pentru invalizii a căror invaliditate este cauzată de avaria de la C.A.E. Cernobil, pentru persoanele care s-au îmbolnăvit de boala actinică ori au devenit invalide în urma experiențelor nucleare, avariilor cu radiație ionizantă și participării la lichidarea consecințelor acestora la obiective atomice civile sau militare;
  - c) compensație unică pentru familiile care și-au pierdut întreținătorul în urma lichidării consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil;
  - d) ajutor material unic anual de întremare pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, pentru colaboratorii structurilor cu risc deosebit care s-au îmbolnăvit de boala actinică ori au devenit invalizi:
    - invalizilor;
    - participanților la lichidarea consecințelor avariei în anii 1986-1987;
    - participanților la lichidarea consecințelor avariei în anii 1988-1990;
  - e) ajutor material anual pentru copiii care și-au pierdut întreținătorul în urma avariei de la C.A.E. Cernobil;
  - f) compensație anuală pentru concediul suplimentar (de 14 zile) pentru cetățenii care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobil, pentru colaboratorii structurilor cu risc deosebit care s-au îmbolnăvit de boala actinică ori au devenit invalizi;

g) compensație bănească lunară în schimbul asigurării cu produse alimentare și suplimente alimentare care să contribuie la eliminarea radionuclizilor din organism.

9. Bilete de tratament balneosanatorial sau compensație bănească în locul biletelor, conform Legii nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani, pentru beneficiarii de drepturi, realizate prin sistemul public de asigurări sociale.

10. Ajutor de deces pentru persoanele neasigurate.
11. Indemnizație viageră pentru sportivi de performanță.
12. Ajutor social.
13. Plăți periodice capitalizate.
14. Ajutor pentru perioada rece a anului.

Tipuri de drepturi și venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii

Prin derogare de la art.23 din Legea nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (inclusiv contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii de 7% din salariu și din alte drepturi plătite de angajator angajatului sau în folosul lui) din următoarele drepturi și venituri:

1) ajutorul material în caz de calamitate naturală și în alte circumstanțe excepționale, acordat prin hotărâre de Guvern sau prin decizia autorității administrației publice locale, prin decizia consiliului fondului republican sau a consiliului fondului local de susținere socială a populației;

2) ajutorul material, în expresie bănească sau naturală, acordat pe parcursul anului de către angajator angajatului sau fostului angajat la locul de muncă de bază în alte cazuri decît cele specificate la pct.1, a cărui mărime nu depășește un salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern;

3) sumele compensatorii (cheltuielile de deplasare în interes de serviciu, compensarea prejudiciului cauzat angajaților prin mutilare sau prin altă vătămare a sănătății în procesul muncii), cu excepția compensației pentru concediul nefolosit în caz de concediere;

4) indemnizațiile plătite conform art.24 alin.(3) din Legea nr.768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local;

5) sumele de compensare a salariului neachitat în termenul stabilit, acordate conform Hotărîrii Guvernului nr.535 din 7 mai 2003 „Privind aprobarea Modulului de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia”;

6) sumele primite de angajații – cetățeni ai Republicii Moldova din realizarea proiectelor de asistență tehnică finanțate de donatorii externi în cazul în care acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte prevăd scutirea de plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii;

7) sumele primite de persoanele asigurate pentru asigurările obligatorii sau benevole, indiferent din ce cont au fost plătite contribuțiile de asigurări;

8) indemnizațiile plătite în caz de concediere conform legislației, cu excepția indemnizației unice acordate potrivit art.42 alin.(3) din Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art.25 alin.(1) din Legea nr.768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local, art.45 din Legea serviciului în organele vamale nr.1150-XIV din 20 iulie 2000, art.26 alin.(4) din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și art.72 alin.(3) din Legea nr.294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură;

9) indemnizația unică în caz de expirare a mandatului, demisie, revocare sau eliberare din funcție conform Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16 iulie 2010;

10) sumele pentru îmbrăcămintea și încălțămîntea de protecție și alte mijloace de protecție individuală, pentru lapte și hrană curativ-dietetică, sumele pentru plata biletelor în sanatorii, în casele de odihnă și în instituțiile de întremare pentru copii;

11) sumele ce constituie valoarea cadourilor (premiilor în obiecte) primite de angajați sau de foștii angajați la locul de muncă de bază, precum și sumele ce constituie valoarea premiilor în obiecte și a recompenselor bănești primite la concursuri și competiții;

12) bursele elevilor, studenților și ale persoanelor care urmează studii postuniversitare, înscriși pentru studiile la zi și bursele sportivilor, stabilite conform legislației;

13) sumele plătite elevilor din școlile profesionale polivalente, școlile de meserii, școlile medii de cultură generală și colegii, pentru lucrările executate de ei;

14) sumele plătite pentru compensarea cheltuielilor de călătorie, de transport al bunurilor și de închiriere a locuinței în caz de transfer sau de trecere în interes de serviciu în altă localitate;

15) retribuirea muncii efectuate în afara orelor de program, virată la bugetul respectiv sau la fondurile de binefacere;

16) indemnizația plătită tinerilor specialiști din contul plătitorului de contribuții pentru concediul acordat după absolvirea instituției de învățământ superior, mediu de specialitate sau secundar profesional;

17) indemnizația unică acordată tinerilor specialiști la angajare, conform Hotărârii Guvernului nr.321 din 20 martie 1998 „Cu privire la majorarea salariilor angajaților din sfera bugetară”;

18) indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă;

19) prestațiile de asigurări sociale;

20) toate tipurile de indemnizații, compensații, alocații și ajutoare plătite beneficiarilor de la bugetul de stat sau de la bugetele unităților administrativ-teritoriale prin sistemul public de asigurări sociale;

21) toate tipurile de pensii stabilite în conformitate cu legislația cu privire la pensii;

22) veniturile din gestionarea proprietății (dividende, procente, drepturi la cotele de participare):

23) câștigurile din obligațiunile împrumuturilor de stat și sumele primite la stingerea obligațiunilor;

24) câștigurile la loteriile desfășurate în modul și în condițiile stabilite de Guvern;

25) plățile compensatorii pentru donarea de sânge conform Hotărârii Guvernului nr.1240 din 27 octombrie 2006 „Cu privire la aprobarea normelor de asigurare cu produse alimentare, medicamente și consumabile a bolnavilor (maturi și copii), precum și a normelor de compensare a donatorilor de sânge și alimentația lor”;

26) sumele primite de persoanele fizice asigurate sub formă de granturi (ajutor cu titlu gratuit), acordate de instituții internaționale și naționale, de organizații (fundații) internaționale de binefacere, precum și de agenți economici;

27) sumele plătite pentru drepturile de autor și cele obținute în baza unei convenții civile, cu excepția veniturilor obținute conform contractelor pentru executarea de lucrări sau prestarea de servicii;

28) sumele plătite, conform legislației, pentru implementarea invențiilor și propunerilor de raționalizare, precum și pentru dreptul de autor asupra acestor invenții și propuneri;

29) ajutorul material acordat de organizațiile sindicale și patronale conform regulamentelor lor;

30) compensațiile și indemnizațiile unice pentru absolvenții instituțiilor de învățământ în primii 3 ani de activitate, acordate conform art.11 din Legea ocrotirii sănătății nr.411-XIII din 28 martie 1995 și art.53 alin.(9) din Legea învățământului nr.547-XIII din 21 iulie 1995;

31) indemnizația unică în cazul reducerii capacității de muncă sau în cazul decesului lucrătorului în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, acordată conform art.18 al Legii securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008;

32) sumele de compensare a pagubelor suportate de angajați în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, acordate în temeiul Legii nr.278-XIV din 11 februarie 1999 privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu;

33) ajutorul financiar obținut de sportivi și antrenori de la Comitetul Internațional Olimpic, premiile obținute de sportivi, antrenori și tehnicieni la competițiile sportive internaționale și indemnizațiile acordate loturilor naționale în vederea pregătirii și participării la competițiile internaționale oficiale;

34) Premiul național al Republicii Moldova în domeniul literaturii, artei, arhitecturii, științei și tehnicii, precum și premiile elevilor, în mărimi stabilite în actele normative în vigoare, pentru performanțele obținute în cadrul olimpiadelor și concursurilor raionale, orășenești, municipale, zonale, republicane, regionale și internaționale;

35) recompensa acordată membrilor gospodăriilor (familiilor) pentru participarea la sondajele selective efectuate de organele de statistică;

36) compensațiile sau despăgubirile pentru daunele materiale și pagubele morale.

Lista funcțiilor personalului din aviația civilă ale cărui condiții de muncă se încadrează în condiții speciale

1. Personalul navigant:

a) membrii echipajelor aeronavelor și ale altor aparate de zbor;

b) piloții instructori;

c) piloții comandanți de zbor: conducătorii (locțiitorii lor), inspectorii și alți specialiști în serviciul de zbor (activitatea de zbor) ai ministerelor, ai altor autorități administrative centrale, ai direcțiilor, asociațiilor, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și subdiviziunilor lor, care posedă certificat de pilot în vigoare și participă la zboruri în componența echipajului aeronavei sau al altui aparat de zbor;

d) parașutiștii de toate profilurile, salvatorii, precum și pompierii din detașamentele de desant de toate profilurile, instructorii din serviciul de pompieri avia, conducătorii subunităților de parașutiști (parașutiști salvatori, parașutiști căutători-salvatori), lucrătorii încadrați și neîncadrați în schemă din grupurile de desant-parașutare, care efectuează salturi cu parașuta sau coborâri (urcări) cu instalații speciale de coborâre (urcare) din elicoptere aflate în regim de zbor la o înălțime de cel puțin 10 metri;

e) însoțitorii de bord.

2. Personalul care efectuează dirijarea traficului aerian.

3. Personalul tehnic aeronautic:

a) tehnicienii (mecanicii, motorişti) de aviație de toate profilurile;

b) maștrii de toate profilurile;

c) inginerii de toate profilurile;

d) șefii de secții, schimburi, sectoare, servicii, grupuri de deservire tehnică a aeronavelor și a altor aparate de zbor.

Notă explicativă
la proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat
pe anul 2013 și estimările pentru anii 2014-2015

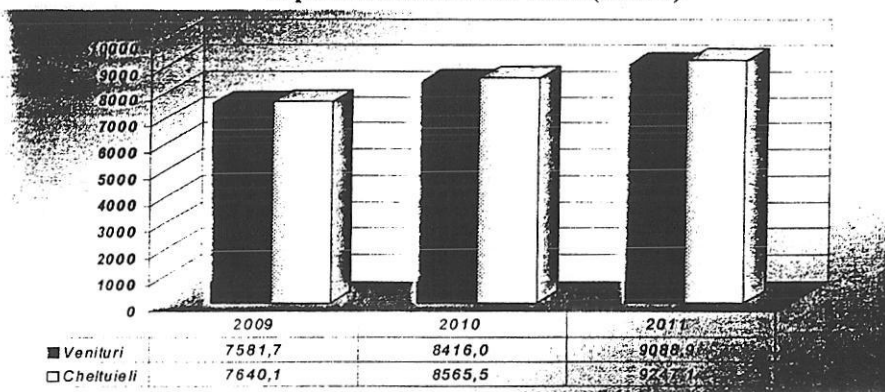
Proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 este elaborat conform prevederilor Legii privind sistemul public de asigurări sociale, Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar, și altor acte legislative, ce țin de domeniul protecției sociale de stat.

Principalii indicatori ai proiectului bugetului asigurărilor sociale de stat sunt reflectați în anexa nr.1 „Sinteza bugetului asigurărilor sociale de stat la venituri și cheltuieli pe anul 2013”.

Prognoza indicatorilor generali ai bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 și estimarea pe anii 2014-2015 a fost efectuată în baza actelor legislative și normative în vigoare, obiectivelor de politici în domeniul protecției sociale, elaborate de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, analizei tendințelor și performanțelor înregistrate în anii precedenți și în baza prognozei indicilor macroeconomici, elaborați de către Ministerul Economiei (estimați la situația de 10 mai 2012).

Dinamica veniturilor și cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe parcursul anilor 2009-2011 este prezentată în diagrama ce urmează.

**Dinamica veniturilor și cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat
în perioada anilor 2009-2011 (mil. lei)**

La efectuarea calculelor au fost utilizați următorii indicatori macroeconomici:

Prognoza indicatorilor macroeconomici pentru anii 2012-2015

Indicatorii	Unitatea de măsură	2012	2013	2014	2015
Produsul intern brut nominal față de anul precedent	mil.lei %	90,1 103,0	99,4 105,0	109,6 105,0	121,4 105,5
Indicele prețurilor de consum mediu anual	%	105,1	105	105	105

Salarii nominal mediu lunar	lei	3550	3950	4350	4800
față de anul precedent	%	111	111	110	110
Fondul de remunerare a muncii	mild. lei	24,2	27,1	30,0	33,3
față de anul precedent	%	108	112	111	111

VENITURI

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2013 se estimează la nivel de 10534774,1 mii lei, cu o creștere cu 708889,4 mii lei sau cu 7,2% în raport cu veniturile aprobate pentru anul 2012. Pentru anii 2014-2015 veniturile totale se estimează în sumă de 11572999,1 mii lei și, respectiv, 12774938,0 mii lei, creșterea anuală constituind 1038225,0 mii lei (9,9%) și, respectiv, 1201938,9 mii lei (10,4%).

Ponderele veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat în raport cu PIB pentru anii 2013-2015 se estimează la nivel de 10,6%, 10,6% și respectiv, 10,5%.

Ca și în anii precedenți, structura veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat în anii 2013-2015 va rămâne aceeași. În anul 2013 veniturile proprii vor constitui 75,5% iar transferurile de la bugetul de stat - 24,5%.

Cuantumul total al „Contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii” a fost determinat în baza proiectului obiectivelor politicii fiscale și vamale pe termen mediu 2013-2015, a datelor raportului anual F-4BASS pe anul 2011 și prognozei creșterii fondului de remunerare a muncii pe anii 2013-2015, elaborate de către Ministerul Economiei.

În proiectul bugetului pe anul 2013 sunt prevăzute contribuții de asigurări sociale de stat în sumă de 7946217,9 mii lei, cu o creștere de 711922,2 mii lei (9,8%) față de suma contribuțiilor aprobate pentru anul 2012.

Prognoza sumei contribuțiilor pentru anul 2013 și a estimărilor pe anii 2014-2015 au fost efectuate în baza următoarelor obiective:

- redistribuirea tarifului total al contribuției de asigurări sociale de stat în cuantum de 29% , din care partea datorată de către angajator va constitui 22% și partea datorată de angajat - 7%.
- aplicarea tarifului contribuției de asigurări sociale de stat în proporție de 22% la fondul de remunerare a muncii a persoanelor angajate în baza contractului individual de muncă în sectorul agricol, din care 6% vor fi subvenționate de la bugetul de stat;
- calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat de către angajator pentru asigurarea socială a angajaților din aviația civilă, ale căror locuri de muncă se încadrează în condiții speciale, conform tarifului de 32%.
- calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru contribuabilii, ce activează pe cont propriu (fondatori de întreprinderi individuale, avocați, notari publici, executori judecătorești, mediatori) prin aplicarea unei taxe fixe anuale, indexate anual în funcție de rata creșterii salariului mediu pe țară pentru anul precedent, care în anul 2013 va constitui 5220 lei (4704x111,0 %);
- calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru titularii patentei de întreprinzător prin aplicarea unei taxe fixe anuale, indexate anual în funcție de rata creșterii salariului mediu pe țară pentru anul precedent, care în anul 2013 va constitui 5220 lei (4704x111,0 %);

- f) asigurarea benevolă a persoanelor fizice ce nu se regăsesc în categoriile plătitorilor de contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, pe bază de contract individual, încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, prin aplicarea unei taxe fixe anuale, indexate în funcție de rata creșterii salariului mediu pe țară pentru anul precedent, care în anul 2013 va constitui 5220 lei (4704x111,0 %), iar în cazul persoanelor fizice proprietari de terenuri agricole, ce prelucrează terenurile în mod individual - 1296 lei (1164x111,0%);

Pentru anii 2014-2015 contribuțiile de asigurări sociale de stat se estimează la nivel de 8813941,2 mii lei și respectiv 9776285,7 mii lei, cu o creștere anuală de 10,9%.

„*Dobânzile*” prognozate pentru anul 2013 în sumă de 1000,0 mii lei reprezintă dobânzi aferente soldurilor mijloacelor bănești ale bugetului asigurărilor sociale de stat la conturile curente în instituțiile bancare.

Alte venituri și amenzi aferente plăților la bugetul asigurărilor sociale de stat au fost prognozate în sumă de 2550,0 mii lei.

„*Transferurile de la bugetul de stat*” prognozate pentru anul 2013 au fost incluse la compartimentul „Venituri” în volum de 2585006,2 mii lei, cu o descreștere de 2862,8 mii lei față de suma aprobată pentru anul 2012 și se constituie din:

- *cheltuieli pentru prestații de asistență socială* prin intermediul sistemului public de asigurări sociale – 1682889,7 mii lei;
- *compensarea diferenței de tarife de asigurări sociale de stat* în sectorul agrar – 45098,7 mii lei;
- *compensarea sumelor anulate ale contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii* în legătură cu scutirea deținătorilor de terenuri agricole situate după traseul Rîbnița-Tiraspol de plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii – 581,6 mii lei;
- *acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat* – 856436,2 mii lei.

Pentru anii 2014-2015 „*Transferurile de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat*” au fost prognozate în sumă, respectiv, de:

- 2755507,9 mii lei, din care 773696,2 mii lei pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat;
- 2995102,3 mii lei, din care 729471,2 mii lei pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat.

CHELTUIELI

Cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2013 se propun la nivel de 10614774,1 mii lei sau cu o creștere de 788889,4 mii lei, sau 8,0% față de suma cheltuielilor aprobate pentru anul 2012.

Conform estimărilor pe anii 2014-2015, cheltuielile totale vor constitui 11632999,1 mii lei și, respectiv 12834938,0 mii lei, creșterea anuală fiind de 1018225,0 mii lei (9,6%) și 1201938,9 mii lei (10,3%).

Cuantumul cheltuielilor a fost apreciat în baza prevederilor actelor normative în vigoare, ce țin de domeniul asigurărilor sociale, direcțiilor orientative de politici în domeniul protecției sociale, și analizei dinamicii contingentului beneficiarilor de prestații sociale și mărimii medii lunare a acestora.

Componentele cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat în anii 2013-2015 vor rămâne ca și în anii precedenți, *cheltuielile de asigurări sociale de stat*, finanțate din mijloacele proprii ale bugetului asigurărilor sociale de stat și *cheltuielile de asistență socială* acordate unor categorii de populație, finanțate din bugetul de stat și plătite prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat.

Cheltuielile de asigurări sociale de stat, se prognozează la nivel de 8931884,4 mii lei. În raport cu anul 2012, acestea sunt în creștere cu 705236,3 mii lei sau cu 8,6%. Cheltuielile estimate pentru anii 2014-2015 constituie 9701828,6 mii lei și 10625454,7 mii lei, cu o creștere față de anul precedent cu 769944,2 mii lei (8,6%) și 923626,1 mii lei (9,5%).

La estimarea *cheltuielilor de asigurări sociale de stat* pentru anul 2013 s-au aplicat următoarele măsuri:

- indexarea pensiilor de asigurări sociale cu 8,05%, procent calculat reieșind din prognoza creșterii indicelui prețurilor de consum mediu anual pe anul 2012 de 5,1% și creșterea salariului nominal mediu lunar de 11,0%;

- indexarea indemnizațiilor de invaliditate ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale cu 8,05%;

- transferarea la finanțare din bugetul de stat a cheltuielilor pentru plata indemnizației unice la nașterea copilului, persoanelor asigurate, concomitent cu majorarea cuantumului cu 300 lei: pentru I copil va constitui 2600 lei; pentru fiecare copil următor - 2900 lei;

- modificarea modului de stabilire și plată a indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă prin majorarea numărului de zile plătite din contul mijloacelor angajatorului pînă la 5 zile în anul 2013.

Cheltuielile estimate la capitolul „*Prestații de asigurări sociale*” au fost repartizate pe următoarele alineate.

La alineatul „*Pensii de asigurări sociale*” pentru anul 2013 se prognozează cheltuieli în sumă de 7611940,7 mii lei, cu 709660,9 mii lei, sau 10,3% mai mult față de cheltuielile aprobate pentru anul 2012. Pentru anii 2014-2015 se estimează cheltuieli în sumă de 8308327,6 mii lei și 9034406,9 mii lei, respectiv. Față de anul precedent creșterea cheltuielilor estimate constituie 696386,9 mii lei (9,1%) și 726079,3 mii lei (8,7%), respectiv.

Creșterea cheltuielilor prognozate pentru plata pensiilor de asigurări sociale este condiționată de indexarea mărimii medii a pensiei și de creșterea numărului beneficiarilor. Indicele prognozat al indexării pensiilor de asigurări sociale va constitui: în anul 2013 – 8,05%; în 2014 – 8,0% și în 2015 - 7,5%. Creșterea numărului prognozat al beneficiarilor de pensii prognozat pentru anul 2013 constituie 16243 persoane și pentru anii 2014-2015 – cite 8966 persoane.

Cea mai mare parte (78,6%) în cheltuielile destinate pensiilor de asigurări sociale revine *pensiilor pentru limită de vîrstă* – 5981836,8 mii lei, care au fost calculate pentru anul 2013 reieșind din numărul prognozat de 487000 de beneficiari cu o pensie

medie anuală de 1047,80 lei. Pensia medie după indexarea din 01.04.2013 se prognozează la nivel de 1067,69 lei.

Pentru *pensiile de invaliditate* se prognozează cheltuieli în sumă de 1301890,9 mii lei, calculate reieșind din 135113 beneficiari cu o pensie medie anuală de 830,10 lei. Pensia medie indexată la 01.04.2013 se prognozează în mărime de 845,85 lei.

Cheltuielile pentru plata *pensiilor de urmaș* se prognozează în sumă de 110902,5 mii lei, reieșind din 17451 beneficiari cu o pensie medie anuală de 529,59 lei. Pensia medie indexată la 01.04.2013 se prognozează în mărime de 539,64 lei.

Pensiile pentru vechime în muncă sunt calculate în sumă de 1216,6 mii lei reieșind din 185 beneficiari cu o pensie medie anuală de 548,00 lei. Pensia medie după indexarea din 01.04.2013 se prognozează în mărime de 558,40 lei.

Pensiile unor categorii de angajați din aviația civilă se prognozează în sumă de 42547,7 mii lei, reieșind din numărul beneficiarilor de 669 persoane și pensia medie de 5312,54 lei. Pensia medie după indexarea din 01.04.2013 se prognozează în mărime de 5413,37 lei.

În compartimentul „Pensii de asigurări sociale de stat” sunt incluse cheltuielile pentru plata parțială a pensiilor unor categorii de pensionari:

- *pensii deputaților* – 12851,6 mii lei, calculate pentru 274 beneficiari cu pensia medie parțială de 3962,04 lei;

- *pensii membrilor Guvernului* – 4827,0 mii lei pentru 83 de beneficiari cu pensia medie parțială de 4858,86 lei;

- *pensii funcționarilor publici* – 122296,2 mii lei pentru 6817 beneficiari cu pensia medie parțială de 1517,58 lei;

- *pensii aleșilor locali* – 12473,6 mii lei pentru 564 beneficiari, cu pensia medie parțială de 1862,39 lei;

- *pensii colaboratori vamali* – 441,3 mii lei pentru 17 beneficiari cu pensia medie parțială de 2163,11 lei;

- *pensii și indemnizații viagere procurorilor* – 7234,4 mii lei pentru 252 beneficiari cu pensia medie parțială de 2454,51 lei.

- *pensii și indemnizații viagere judecătorilor* – 6893,7 mii lei pentru 251 beneficiari cu pensia medie parțială de 2351,16 lei.

Suma care a rămas după ce pensionarilor din instituțiile de tutelă și curatelă li s-a plătit parțial pensia pentru anul 2013 se prognozează în cuantum de 6528,4 mii lei.

La prognozarea cheltuielilor totale pentru pensiile de asigurări sociale pe anii 2013-2015 s-a ținut cont de prevederile legale, conform cărora bugetul de stat acoperă diferența dintre cuantumul pensiei minime și cuantumul pensiei calculate și cheltuielile aferente includerii în stagiul de cotizare a perioadelor necontributive.

La alineatul „*Indemnizații de asigurări sociale*” pentru anul 2013 se prognozează cheltuieli în sumă de 1078808,4 mii lei - cu 26404,2 mii lei sau cu 2,4% mai puțin față de suma cheltuielilor aprobate pentru anul 2012. Descrșterea cheltuielilor este cauzată de preluarea de către bugetul de stat a plății *indemnizațiilor unice la nașterea copilului, persoanelor asigurate și de modificarea modului de stabilire și plată a indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă.*

Cheltuielile estimate pentru anii 2014-2015 constituie 1139451,1 mii lei și 1316026,8 mii lei, respectiv, sau cu o creștere față de anul precedent cu 60642,7 mii lei (5,6%) și 176575,7 mii lei (15,5%), respectiv.

Mijloace prognozate pentru anul 2013 vor fi utilizate pentru următoarele prestații sociale:

Indemnizația lunară pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, persoanelor asigurate – 412589,9 mii lei, calculate pentru 38750 beneficiari cu mărimea medie a indemnizației de 887,29 lei. Creșterea cheltuielilor prognozate pentru anul 2013 cu 44979,0 mii lei (12,2%) față de cheltuielile aprobate pentru anul 2012, este determinată de creșterea numărului beneficiarilor cu 1930 de persoane și a mărimii medii a indemnizației, care depinde de baza de calcul individuală.

Cheltuielile estimate la această poziție de cheltuieli pentru anii 2014-2015 constituie 499159,4 mii lei și 594598,9 mii lei, respectiv, sau cu o creștere față de anul precedent cu 86569,5 mii lei (21,0%) și 95439,5 mii lei (19,1%), respectiv. Această creștere se datorează măsurii politice pentru anii 2014-2015, care prevede majorarea cu 200 lei anual a cuantumului minim al indemnizației pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani pentru persoanele asigurate (la moment - 300 lei).

Indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă survenită din cauza unui accident de muncă sau unei boli profesionale – 1527,0 mii lei. Cheltuielile respective sunt calculate pentru 750 beneficiari cu mărimea medie a indemnizației de 2035,98 lei, care a fost prognozată ținîndu-se cont de creșterea prognozată a salariului mediu pe țară pe anul 2013.

Indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă – 294894,3 mii lei, preconizate pentru 305242 beneficiari.

Calculul cheltuielilor acestui alineat a fost efectuat în corespundere cu acțiunile prioritare prevăzute în Programul „Protecția socială” incluse în proiectul Cadrului bugetar pe termen mediu (2013-2015). Majorarea numărului de zile plătite din contul mijloacelor angajatorului pînă la 5 zile în anul 2013 a influențat descreșterea numărului prognozat a beneficiarilor cu 68375 persoane și a mărimii medii a indemnizației plătite din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat cu 69,07 lei. Cheltuielile prevăzute la această poziție sunt cu 91862,8 mii lei (23,8%) mai mici față de cheltuielile aprobate pentru anul 2012.

Indemnizații de maternitate – 261041,1 mii lei, calculate pentru un număr prognozat de 28810 beneficiari. Cheltuielile estimate pentru plata indemnizațiilor de maternitate sunt cu 54313,0 mii lei (26,3%) mai mari față de cheltuielile aprobate pentru anul 2012. Creșterea cheltuielilor este influențată de mărimea medie a indemnizației cu 622,90 lei, care a fost prognozată ținîndu-se cont de creșterea prognozată a salariului mediu pe țară în anul 2013 și de numărul beneficiarilor prognozat cu 4310 beneficiari mai mare față de cel aprobat pentru anul 2012.

Indemnizațiile de invaliditate în caz de accident de muncă sau boală profesională – 3790,2 mii lei, calculate reieșind din 293 beneficiari și cuantumul mediu al indemnizației de 1078,00 lei. Creșterea cheltuielilor față de cheltuielile aprobate pentru anul 2012 constituie 369,6 mii lei (10,8%). Creșterea este influențată de numărul mai mare prognozat al beneficiarilor cu 3 persoane și de mărimea medie a indemnizației indexată cu 8,05% începînd cu 1.04.2013.

Indemnizațiile de deces în caz de accident de muncă sau boală profesională în sumă de 223,7 mii lei, calculate reieșind din 8 beneficiari și cuantumul mediu prognozat al indemnizației de 27966,33 lei.

Ajutor de deces – 40701,1 mii lei. Cheltuielile respective au fost calculate reieșind din numărul de beneficiari de 37001 persoane și cuantumul ajutorului de deces de 1100 lei.

Ajutor de șomaj și prestații de asigurări sociale, șomerilor – 64041,1 mii lei sau cu 82,7 mii lei mai puțin față de cheltuielile aprobate pentru anul 2012. Conform prognozei efectuate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, cheltuielile incluse la această poziție sunt destinate pentru plata: ajutorului de șomaj pentru 9500 persoane; indemnizației de incapacitate temporară de muncă pentru 400 persoane; indemnizației de maternitate pentru 50 persoane.

Pentru procurarea biletelor de *tratament balneosanatorial și reabilitare, persoanelor asigurate* în proiect au fost incluse mijloace financiare în sumă de 20000 mii lei.

„Cheltuielile de organizare și funcționare a sistemului public de asigurări sociale” pentru anul 2013 sunt prognozate în sumă de 223735,3 mii lei și includ:

- cheltuieli pentru distribuirea pensiilor, indemnizațiilor, compensațiilor și ajutoarelor – 64504,6 mii lei;
- cheltuieli pentru deservirea bancară – 16125,4 mii lei;
- cheltuieli pentru mentenanța și dezvoltarea Sistemului Informațional „Protecția Socială” și altor componente informaționale – 15010,7 mii lei;
- cheltuieli pentru întreținerea Casei Naționale de Asigurări Sociale – 128094,6 mii lei.

Proiectul *devizului de cheltuieli pentru întreținerea CNAS pe anul 2013* a fost elaborat în limita sumei totale 128094,6 mii lei, ce comparativ cu planul aprobat pe anul 2012 este mai mult cu 14387,1 mii lei. Creșterea în cauză s-a format, după cum urmează.

Pentru anul 2013 „Cheltuieli de personal” (art.111+art.112+art.116) sunt estimate în sumă totală de 88645,3 mii lei, ce comparativ cu anul 2012 este mai mult cu 9872,3 mii lei. Creșterea în cauză este argumentată prin aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr.331 din 28.05.2012 și majorărilor salariale care urmează a fi preconizate pentru personalul de deservire tehnică, precum și pentru persoanele de demnitate publică. Pentru anul 2014, aceste cheltuieli sunt estimate la nivelul anului 2013. Pentru anul 2015 cheltuielile de personal sunt estimate în sumă de 99764,6 mii lei, ce comparativ cu anul 2014 este mai mult cu 11119,3 mii lei. Creșterea este argumentată prin implementarea normelor salariale stipulate în Normele metodologice ale Ministerului Finanțelor din 04.06.2012, care urmează să fie luate în considerație la calculul mijloacelor salariale pentru anul bugetar respectiv.

Cheltuielile atribuite la articolul 113 „Plata mărfurilor și serviciilor” pentru anul 2013 sunt estimate în sumă totală de 24183,3 mii lei, ce comparativ cu planul aprobat pe anul 2012 este mai mult cu 327,2 mii lei. Creșterea în cauză este explicată prin faptul aplicării indicelui prețurilor de consum (5,0%), estimat de către Ministerul Economiei. Conform estimărilor pentru anul 2014 cheltuielile pentru plata mărfurilor

și serviciilor sunt estimate în sumă de 25972,9 mii lei, ce comparativ cu anul 2013 este mai mult cu 1789,6 mii lei. Creșterea este argumentată prin faptul aplicării indicelui prețurilor de consum, estimat de către Ministerul Economiei pentru anul respectiv, precum și prin necesitatea preconizării mijloacelor financiare suplimentare pentru lucrări de reparații curente ale clădirilor și încăperilor. Pentru anul 2015 mijloacele financiare sunt estimate în sumă de 27498,4 mii lei, comparativ cu anul 2014 creșterea va constitui 1525,5 mii lei. Diferență în cauză este explicată prin faptul aplicării indicelui prețurilor de consum, estimat de către Ministerul Economiei pentru anul 2015.

Cheltuielile destinate articolului 114 „Deplasări în interes de serviciu” pentru anul 2013 sunt apreciate în sumă totală de 591,4 mii lei, ce comparativ cu planul aprobat pentru anul 2012 este mai mult cu 28,2 mii lei. Majorarea este datorită faptului aplicării indicelui prețurilor de consum (5,0%), estimat de către Ministerul Economiei. Estimările efectuate în cadrul prognozei pentru anii 2014 și 2015 sunt determinate în limita sumelor 621,0 mii lei și 652,1 mii lei, respectiv. Creșterea comparativă între anii (anul 2014 către anul 2013 și anul 2015 către anul 2014) a constituit 5,0%, ce este în limita indicatorului macroeconomic care determină procentul creșterii prețurilor de consum, elaborat de către Ministerul Economiei.

Pentru anul 2013 cheltuielile pentru articolul 135 „Transferuri către populație” sunt apreciate în limita sumei de 1188,1 mii lei, ce comparativ cu planul aprobat pe anul 2012 este mai mult cu 313,1 mii lei. Creșterea este explicată prin necesitatea preconizării mijloacelor financiare suplimentare pentru plată indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă achitate din mijloacele financiare ale angajatului (art.135.33). Pentru anii 2014 și 2015 cheltuielile nominalizate sunt estimate în limita sumelor 1338,4 și 1378,8 mii lei respectiv. Majorarea cheltuielilor este explicată prin tendința creșterii cheltuielilor suportate de către angajator pentru plata acestui tip de indemnizații.

La articolul 136 „Transferuri peste hotare” mijloacele financiare pentru anul 2013 au fost planificate în sumă de 1023,5 mii lei, constituind o majorare de 48,7 mii lei comparativ cu planul aprobat pe anul 2012. Cheltuielile atribuite la acest articol sunt prevăzute pentru plata cotizațiilor de membru în Asociația Internațională a Fondurilor de Pensii și Asigurări Sociale și Asociației Internaționale de Asigurări Sociale în baza condițiilor de plată, stabilite pentru anul respectiv bugetar de către organizațiile nominalizate, la care CNAS face parte. Pentru anii 2014 și 2015 aceste cheltuieli sunt prognozate la nivelul anului 2013, ținându-se cont indicatorul macroeconomic al creșterii prețurilor de consum, elaborat de către Ministerul Economiei pentru anii respectivi.

Cheltuielile capitale pentru anul 2013 sunt estimate în sumă totală 12463,0 mii lei. Comparativ cu planul aprobat pe anul 2012 creșterea va constitui 3797,6 mii lei. Majorarea în cauză este argumentată prin creșterea cheltuielilor atribuite la art.241 „Investiții capitale”, care sunt preconizate pentru continuarea și finisarea lucrărilor de construcții ale edificiului cu destinație administrativă pentru CTAS Strășeni, inițiate în anul 2012. Totodată, majorarea cheltuielilor capitale este explicată prin faptul creșterii mijloacelor financiare destinate efectuării reparațiilor capitale (art.243 „Reparații capitale”) în clădirile administrative ale CTAS.

Pentru anii 2014-2015 cheltuielile capitale sunt prognozate în dinamica descreșterii, astfel constituind în total pentru anul 2014 - 11594,3 mii lei și pentru anul 2015 - 10600,0 mii lei.

Proiectul devizului de cheltuieli pentru *mentenanța și dezvoltarea Sistemului Informațional „Protecția Socială” și altor componente informaționale* pe anul 2013 a fost întocmit în sumă totală de 15010,7 mii lei. Comparativ cu planul stabilit pe anul 2012 (poziția „Cheltuielile pentru dezvoltarea și ținerea Registrului de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale”) cheltuielile au crescut cu 4055,7 mii lei. Conform proiectului devizului de cheltuieli pentru anul 2013, cheltuielile totale în sumă de 15010,7 mii lei sunt destinate:

- art.113 „Plata mărfurilor și serviciilor” în sumă totală de 10658,4 mii lei, ce comparativ cu anul 2012 este mai puțin cu 96,6 mii lei;
- art. 242 „Procurarea mijloacelor fixe” în sumă totală de 4352,3 mii lei, ce comparativ cu anul 2012 este mai mult cu 4152,3 mii lei.

Creșterea în cauză este explicată prin următorul factor.

În urma creării în cadrul CNAS a SI „Protecția Socială” care reprezintă un sistem ce integrează mai multe componente informaționale și Registrul de stat al evidenței individuale a devenit ca o parte integrată a sistemului menționat. Reieșind din oportunitatea și necesitatea apărută, începînd cu anul 2013 toate cheltuielile aferente întreținerii și dezvoltării SI „Protecția Socială”, precum și altor componente informaționale CNAS (inclusiv și cele preconizate pentru dezvoltarea și ținerea REVIND-ului) sunt atribuite la o singură poziție „Cheltuieli pentru mentenanța și dezvoltarea Sistemului Informațional „Protecția Socială” și altor componente informaționale”, ținîndu-se cont de specificul și relevanța lor la domeniul TI. Menționăm, că anterior cheltuielile aferente întreținerii și dezvoltării domeniului TI din cadrul CNAS au fost preconizate prin două dehive de cheltuieli (pentru întreținerea Casei Naționale de Asigurări Sociale și pentru dezvoltarea și ținerea Registrului de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale). Urmare acestor modificări, cheltuielile atribuite la poziția „Cheltuieli pentru mentenanța și dezvoltarea Sistemului Informațional „Protecția Socială” și altor componente informaționale” au crescut comparativ cu cheltuielile preconizate pe anul 2012.

Pentru anul 2014 cheltuielile totale destinate mentenanței și dezvoltării SI Protecția Socială” și altor componente informaționale au fost estimate în suma totală de 18911,3 mii lei, ce comparativ cu anul precedent este mai mult cu 3900,6 mii lei. Creșterea semnificativă este argumentată prin necesitatea realizării unor măsuri importante, ce țin de dezvoltarea bazei tehnico-materiale din cadrul CNAS, astfel ca:

- reînnoirea mijloacelor tehnice (calculatoare, UPS, alt echipament tehnic);
- procurarea platformei pentru virtualizarea serverelor;
- procurarea TI speciale pentru securitate informațională prevăzută de Politica de Securitate Informațională a CNAS, pentru management centralizat al politicilor de securitate în rețea integrată, pentru sistemul al prevenirii/detectării intruziunii din afara.

Concomitent, la estimarea sumei totale a mijloacelor financiare necesare pentru anul 2014 a fost luat în considerație indicatorul macroeconomic al creșterii prețurilor

de consum, elaborat de către Ministerul Economiei pentru anul respectiv în mărime de 5,0%.

Pentru anul 2015 cheltuielile totale sunt prognozate în sumă de 19856,9 mii lei, ce comparativ cu anul precedent este mai mult cu 945,6 mii lei sau 5,0%. Majorarea respectivă este argumentată prin aplicarea indicatorului macroeconomic al creșterii prețurilor de consum, elaborat de către Ministerul Economiei pentru anul 2015.

Suma *transferurilor bugetului de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru prestațiile de asistență socială* a fost prognozată reieșind din măsurile luate în considerare de către Ministerul Finanțelor la estimarea limitelor de cheltuieli pentru anii 2013-2015.

Creșterea față de anul precedent a sumei transferurilor bugetului de stat *pentru prestațiile de asistență socială* plătite prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat în anii 2013-2015 constituie 83653,1 mii lei, 248280,8 mii lei și 278312,8 mii lei respectiv.

Majorarea sumei transferurilor *pentru prestațiile de asistență socială* se datorează următorilor factori:

- Influența directă a indicatorilor macroeconomici ce determină coeficientul indexării prestațiilor de asistență socială;
- Modificarea numărului beneficiarilor și a mărimilor medii a prestațiilor;
- Influența măsurilor politice noi stabilite pentru prestațiile sociale.

La estimarea *cheltuielilor pentru plata prestațiilor sociale* pentru anul 2013, s-au aplicat următoarele măsuri politice:

- indexarea la 1 aprilie a prestațiilor sociale conform indicatorilor macroeconomici, estimați de către Ministerul Economiei;
- preluarea, începînd cu 1.01.2013 a cheltuielilor pentru plata indemnizațiilor unice la nașterea copilului, persoanelor asigurate de la bugetul asigurărilor sociale de stat la bugetul de stat;
- majorarea cu 300 lei a indemnizației unice la nașterea primului copil și pentru fiecare copil următor, persoanelor asigurate și neasigurate de la 2300/2600 lei în anul 2012 la 2600/2900 lei în anul 2013;
- majorarea cu 100 lei a cuantumului alocației sociale pentru îngrijirea invalizilor (400 lei);
- majorarea coeficientului, ce permite obținerea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului 2013, de la 1,4 ori la 1,6 ori de la venitul lunar minim garantat (stabilit de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei) sau familiile care au venit global mediu lunar mai mare decît venitul lunar minim garantat și mai mic decît nivelul venitului lunar minim garantat majorat de 1,6 ori (1024 lei);
- majorarea cuantumului ajutorului pentru perioada rece a anului 2013 (în decurs de 5 luni) pînă la 200 lei lunar;
- majorarea cuantumului ajutorului de deces, persoanelor neasigurate cu 200 lei în anul 2013 (1100 lei);

La aprecierea sumei transferurilor de la bugetul de stat pentru anii 2014-2015 s-a ținut cont de următoarele politici:

- majorarea cu 200 lei anual a cuantumului indemnizațiilor pentru îngrijirea/creșterea copilului pînă la vîrsta de 1,5 ani persoane neasigurate, în dependență de venitul acestora;
- majorarea în anul 2015 a cuantumului indemnizației unice la nașterea copilului persoanelor asigurate și neasigurate pînă la 3500 lei pentru primul copil și pînă la 3800 lei pentru fiecare copil următor;
- majorarea nivelului venitului minim garantat de stat de la 640 lei pînă la 700 lei în anul 2014 și pînă la 760 lei în anul 2015;
- majorarea începînd cu 1.01.2014 cu 50 lei a mărimii alocațiilor sociale pensionarilor de invaliditate, invalizilor din copilărie și copiilor invalizi pînă la 18 ani.

Pentru anul 2013 alineatul „*Pensii*” în sumă de 166623,4 mii lei include:

Cheltuielile anuale pentru plata *pensiilor militarilor în termen și membrilor lor de familie*, care au fost calculate pentru un contingent de 1004 beneficiari cu pensia medie anuală de 826,23 lei, se estimează în sumă de 10048,9 mii lei. La aprecierea mărimii medii a pensiei s-a ținut cont de indexarea la 1.04.2013 cu 5,1% a mărimii medii a pensiei.

De *pensii participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil* vor beneficia 2003 persoane, iar mărimea medie a pensiei în anul 2013 va constitui 2195,65 lei. La aprecierea mărimii medii a pensiei s-a ținut cont de indexarea cu 8,05% a mărimii medii a pensiei. Cheltuielile anuale pentru plata acestor pensii vor constitui 52852,9 mii lei.

La determinarea mijloacelor financiare necesare pentru plata *pensiilor deputaților* a fost utilizat numărul estimat al beneficiarilor de 274 persoane, cu partea pensiei medii, achitată din bugetul de stat, de 2625,73 lei, suma cheltuielilor se estimează în mărime de 8633,4 mii lei.

Pentru plata *pensiilor* a 83 de *membri ai Guvernului* cu partea pensiei medii, achitată din bugetul de stat, de 2725,90 lei, cheltuielile se estimează în cuantum de 2715,0 mii lei.

La determinarea cheltuielilor pentru *pensiile funcționarilor publici* a fost utilizat numărul estimat al beneficiarilor de 6817 persoane și partea pensiei medii lunare, finanțată de la bugetul de stat în cuantum de 858,61 lei. În anul 2013 pentru plata pensiilor funcționarilor publici va fi necesară suma de 70237,4 mii lei.

Pentru plata *pensiilor aleșilor locali* în număr de 564 persoane cu pensia medie de 1030,78 lei, în anul 2013 va fi necesară suma de 6976,3 mii lei.

Pentru achitarea *pensiilor colaboratorilor vamali* pentru 17 persoane cu partea pensiei medii, finanțată de la bugetul de stat de 427,94 lei vor fi necesare cheltuieli în sumă de 87,3 mii lei.

Pentru plata *pensiilor procurorilor și judecătorilor și indemnizațiilor viagere judecătorilor* pentru anul 2013 se prevăd cheltuieli în sumă de 13435,9 mii lei. Aceste mijloace vor fi utilizate pentru plata pensiilor și indemnizațiilor viagere a 503 de beneficiari cu partea pensiei medii, finanțată de la bugetul de stat de 2225,03 lei.

Pentru plata *pensiilor unor categorii de angajați din domeniul culturii* este prognozat un număr de 130 persoane cu pensia medie de 1048,91 lei. La aprecierea

mărimii medii a pensiei s-a ținut cont de indexarea la 1.04.2013 cu 5,1% a mărimii medii a pensiei. Pentru anul 2013 va fi necesară suma de 1636,3 mii lei.

Alineatul „*Alocații*” în sumă de 369916,5 mii lei se constituie din:
„*Alocații sociale*”

De alocații sociale în anul 2013 vor beneficia 52435 de persoane, cu cuantumul mediu lunar al alocației de 261,88 lei. La aprecierea mărimii medii s-a ținut cont de indexarea alocației la 1.04.2013 cu 5,1%. Costul total va constitui 164779,7 mii lei.

„*Alocațiile lunare de stat invalizilor de război, participanților la cel de-al doilea război mondial și familiilor lor*”

Pentru plata alocațiilor lunare în anul 2013 sunt preconizate mijloace financiare în sumă de 108182,6 mii lei.

Calculul cheltuielilor respective a fost efectuat în baza prognozei numărului de beneficiari, aflați la evidența CNAS, (8506 beneficiari) și a mărimii medii lunare de 304,01 lei și în corespundere cu cheltuielile scontate pentru implementarea Legii nr. 160 din 05.07.2012 pentru modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative (77807,3 mii lei), conform căreia se lărgeste spectrul categoriilor de beneficiari și se mărește cuantumul alocației cu 100 lei.

„*Alocațiile sociale pentru îngrijirea invalizilor*”

Pentru plata alocațiilor pentru 16249 persoane cu cuantumul alocației de 400 lei, majorat cu 100 lei, în anul 2013 sunt preconizate mijloace financiare în sumă de 77995,2 mii lei.

„*Alocații lunare de stat beneficiarilor de pensii, stabilite prin sistemul public de asigurări sociale*”

Cheltuielile pentru plata acestei alocații se prognozează în sumă de 7881,8 mii lei, destinate pentru 3542 beneficiari cu cuantumul mediu al alocației de 185,44 lei.

„*Alocațiile lunare nominale de stat pentru persoanele cu merite deosebite față de stat*”

Numărul beneficiarilor de alocații nominale în anul 2013 va constitui 20186 persoane. Cuantumul mediu lunar al plății va fi de 45,73 lei. Pentru plata alocațiilor respective, în anul 2013, vor fi necesare mijloace în sumă de 11077,2 mii lei.

La alineatul „*Indemnizații*” sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 256149,1 mii lei.

Cheltuielile totale pentru plata *indemnizației unice la nașterea copilului, persoanelor neasigurate*, în anul 2013 vor constitui 74788,8 mii lei. Pentru plata indemnizației unice la nașterea primului copil au fost preconizate mijloace pentru 14646 beneficiari, la nașterea fiecărui copil următor au fost prevăzute mijloace pentru 12658 beneficiari. Cuantumul indemnizației la nașterea copilului se preconizează a fi 2600 lei - la nașterea I copil și 2900 lei - la nașterea fiecărui copil următor.

Începând cu 1.01.2013 cheltuielile pentru plata *indemnizațiilor unice la nașterea copilului, persoanelor asigurate* sunt preluate de la bugetul asigurărilor sociale de stat la bugetul de stat. Pentru plata indemnizației unice la nașterea copilului au fost preconizate mijloace pentru 12591 beneficiari cu cuantumul majorat al indemnizației

de 2600 lei/2900 lei. Cheltuielile totale pentru plata *indemnizației unice la nașterea copilului, persoanelor asigurate*, în anul 2013 vor constitui 34583,7 mii lei.

Indemnizațiile lunare pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 1,5 ani, persoanelor neasigurate au fost calculate pentru 40565 beneficiari cu mărirea indemnizației de 300 lei. Cheltuielile în anul 2013 la această poziție vor constitui 146034,0 mii lei.

Cheltuielile pentru *indemnizațiile viagere sportivilor de performanță* au fost apreciate reieșind din numărul beneficiarilor de 30 persoane și mărimile în vigoare a indemnizației pentru anumite performanțe. Cheltuielile la această poziție se estimează în sumă de 742,6 mii lei.

La alineatul „*Compensații*” sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 96513,6 mii lei.

Bilete de tratament balneosanatoriale, compensații și ajutoare materiale participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil și familiilor lor în anul 2013 sunt planificate în sumă de 57367,9 mii lei.

Pentru plățile periodice capitalizate în anul 2013 se preconizează cheltuieli în sumă de 550,9 mii lei. Cheltuielile au fost calculate pentru un număr de 117 persoane și mărirea medie lunară a indemnizației de 392,38 lei. La aprecierea mărimii medii s-a ținut cont de indexarea de la 1.04.2013 cu 8,05%.

Cheltuielile *pentru procurarea biletelor de tratament sanatorial veteranilor* în anul 2013 sunt stabilite de către Ministerul Finanțelor la nivelul aprobat pentru anul 2012 sau 38594,8 mii lei, sumă stabilită și în limitele de cheltuieli pentru anii 2013-2015.

La alineatul „*Ajutoarele bănești*” sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 588757,4 mii lei.

Pentru plata *ajutorului social* în anul 2013 s-au prognozat mijloace financiare în sumă de 448647,4 mii lei.

Pentru plata *ajutorului pentru perioada rece a anului 2013* sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 136000,0 mii lei. Cuantumul ajutorului pentru perioada rece a anului 2013 este prevăzut în mărime de 200 lei.

Reieșind din faptul că, conform prevederilor legale plățile „*ajutorul social*” și „*ajutorul pentru perioada rece a anului*” se stabilesc de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în baza evaluării venitului global mediu lunar al fiecărei familii, cheltuielile pentru plata acestor prestații în anul 2013 au fost prognozate de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei în coordonare cu Ministerul Finanțelor.

Pentru plata *ajutorului de deces pentru persoanele neasigurate* în anul 2013 se prevăd mijloace financiare în sumă de 4110,0 mii lei. Cheltuielile au fost apreciate pentru 3736 beneficiari cu cuantumul ajutorului de deces în mărime de 1100 lei, majorat cu 200 lei față de aprobat pe anul 2012.

La alineatul „*Alte plăți*” sunt prevăzute mijloace financiare în sumă 188147,5 mii lei.

Acoperirea diferenței pensiei stabilite pînă la pensia minimă pentru beneficiarii de pensii de asigurări sociale se prognozează în sumă de 163410,0 mii lei. Cheltuielile

au fost calculate pentru un număr de 72465 persoane și mărimea medie lunară de 187,92 lei. La aprecierea mărimii medii s-a ținut cont de indexarea de la 1.04.2013 cu 3,05%.

Cheltuielile aferente includerii în stagiul de cotizare a perioadelor *necontributive* sunt prevăzute în sumă de 24737,5 mii lei. Cheltuielile au fost apreciate pentru 12004 beneficiari cu mărimea medie lunară de 171,73 lei.

Cheltuielile pentru „*Serviciile bancare și poștale*” la plățile finanțate din bugetul de stat, se prognozează în sumă totală de 16782,2 mii lei.

Suma transferurilor bugetului de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat *pentru prestații de asistență socială* este prevăzută în limita cheltuielilor pentru anul 2013, stabilită de către Ministerul Finanțelor.

Bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 se estimează cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor în sumă de 80000 mii lei.

/ Ministru

Valentina BULIGA